

روزشمار جنگ

جمعه

۲۴ مرداد ۱۳۶۵

۹ ذیحجه ۱۴۰۶

۱۵ اوت ۱۹۸۶

۵۱۱

امروز فرماندهان قرارگاه حمزه و یگان‌های مأمور، گزارشی از فعالیت‌های به عمل آمده برای عملیات در محور حاج‌عمران (کربلای ۲) را به آگاهی برادر محسن رضایی (فرمانده کل سپاه) و مسئولان نیروی زمینی سپاه رساندند. برادر رضایی با اشاره به دستور امام خمینی مبنی بر عملیات علیه دشمن، بر تسریع در عملیات یادشده تأکید کرد.

در این جلسه ابتدا مسئول اطلاعات قرارگاه حمزه (برادر دارایی) پس از ذکر آخرین اطلاعات به‌دست آمده از دشمن، به تشریح منطقه و وضعیت خطوط پدافندی پرداخت و گفت: «یک هفته قبل دشمن خط خود را از ارتفاع ۲۵۱۹ به یال واراس تا یال سکران انتقال داده‌است و کمر بند دومی را نیز ایجاد کرده که در صورت عقب‌نشینی، در آن‌جا مستقر شود. این کمر بند دوم اکنون در دست جاش‌هاست.» وی درباره تقویت عمومی منطقه عملیاتی گفت: «در این منطقه اغلب تیپ‌های ضربه‌خورده دشمن تعویض شده‌اند و دشمن چهار گردان توپخانه از انواع ۱۳۰، ۱۵۵، ۱۰۵ میلی‌متری و یک آتشبار کاتیوشا در منطقه و سه گردان خمپاره در خط دارد.» وی در خصوص وضعیت مواصلاتی دشمن گفت: «دشمن جاده‌های مورد استفاده خود را عموماً شن‌کوبی کرده‌است به‌طوری که در زمستان نیز قابل تردد می‌باشند.»^(۱) برادر دارایی افزود: «جاش‌ها به‌طور وسیعی در بین دشمن شایع کرده‌اند که ایران پس فردا در منطقه "سیدکان" عملیات دارد.» به گفته فرمانده قرارگاه حمزه (برادر هدایت)، طرح این قرارگاه برای فریب دشمن، در منطقه سیدکان اجرا می‌شود.^(۲) مسئول مهندسی قرارگاه حمزه (برادر رضایی) نیز از اقدامات این واحد برای عملیات، خصوصاً احداث جاده در منطقه، گزارش داد. وی گفت: «جاده‌ای که نیروها را تا پای "سکران" می‌برد، تا سه روز آینده به اتمام خواهد رسید.»

در این جلسه همچنین فرماندهان لشکر ۱۰ سیدالشهدا و تیپ‌های ۱۰۵ قدس، ۹ بدر، ویژه شهدا و جندالله گزارش‌هایی از وضعیت سازمان رزم تحت امر خود بیان کردند. فرمانده تیپ ۱۰۵ قدس (برادر همدانی) گفت: «علی‌رغم نبود امکانات مناسب شناسایی مثل دوربین و نیز

آلودگی منطقه به عناصر ضدانقلاب و جاش، شناسایی‌های لازم در محور عملیات مربوط به تیپ انجام گرفته‌است ولی فرماندهان گردان‌ها هنوز به خوبی به منطقه توجیه نشده‌اند.»
فرمانده تیپ ۹ بدر (اسماعیل دقایقی)^۳ - که قرار است در عملیات آینده روی ارتفاعات شهید صدر (گردگو) عمل کند - وضعیت نیروهای تحت امر خود را خوب، توصیف کرد و خواستار فرصت بیشتری برای آموزش نیروها شد. وی افزود: «با توجه به این که منطقه مذکور قبلاً در دست نیروهای این تیپ بوده، احتمال موفقیت زیاد است.»^(۳) برادر دلیری از فرماندهان لشکر ۱۰ سیدالشهدا پس از تشریح شناسایی‌های انجام گرفته از مواضع دشمن، از کیفیت و کمیت نیروهای اعزامی به این لشکر شکایت کرد. قابل ذکر است که دره "انه" به عنوان منطقه عملیاتی این یگان در نظر گرفته شده‌است. فرمانده تیپ ۱۵۵ ویژه شهدا (برادر محمود کاوه) نیز ضمن تشریح راه کارهای این تیپ در عملیات آتی، اعلام کرد که آموزش نیروهای این تیپ تا چند روز آینده به اتمام خواهد رسید.

فرمانده تیپ جنرال (برادر ربیعی) - که متشکل از هفت گردان از گردان‌های جنرال منطقه (شمال آذربایجان و سقر) می‌باشد و قرار است به روی "گل‌زرد" عمل کند - از عدم آمادگی نیروهای خود در زمان تعیین شده خبر داد و وضعیت نیروهایش و منطقه عملیاتی سپرده شده به خود را تشریح کرد.^(۴)

راوی قرارگاه حمزه (برادر اسدالله احمدی) در خصوص جلسه امروز و نتیجه‌گیری کلی از گزارش فرماندهان، نوشته‌است: «قرارگاه حمزه شناسایی‌های خود را شروع کرده و احداث جاده نیز پیش‌رفت‌هایی داشته‌است، اما یگان‌های عمل‌کننده هنوز آمادگی لازم را کسب نکرده‌اند. تیپ ۹ بدر هنوز شناسایی مناسبی ندارد و به همین علت راه‌کاری را برای عملیات تعیین نکرده‌است. تیپ ۱۰۵ قدس نیز بارها به شناسایی رفته ولی هنوز اطلاعات خود را تکمیل نکرده‌است. لشکر ۱۰ سیدالشهدا نیز همچون یگان‌های فوق اقدام چندان مؤثری نداشته‌است و دیگر یگان‌ها نیز از یگان‌های یادشده عقب‌تر می‌باشند.»^(۵)

در هر صورت در خاتمه، فرمانده کل سپاه طی سخنانی، ضمن تشریح وضعیت موجود جنگ و ضرورت سرعت عمل، گفت: «دشمن در شش ماه گذشته ۱۴۰ شبانه‌روز در مناطق مختلف عملیاتی از جمله فاو، حاجی عمران، فکه و مهران جنگیده‌است و این به اندازه مدت زمان درگیری دو سال جنگ در سال‌های قبل می‌باشد، در نتیجه دشمن شدیداً خسته شده

≡ اسماعیل دقایقی از فرماندهان سپاه پاسداران بود که در سمت فرماندهی لشکر ۹ بدر در آخرین مأموریت خود در حین فراهم ساختن مقدمات عملیات کربلای ۵، با راکت هواپیمای عراقی به شهادت رسید. برای اطلاع بیشتر رجوع شود به "جنگنامه پنجم (هویزه آخرین گام‌های اشغالگر)"، فهرست راهنما (دقایقی، اسماعیل، فرمانده سپاه سوسنگرد، فرمانده تیپ ۹ بدر) از مجموعه روزشمار جنگ؛ و به کتاب "خورشید بدر" نوشته مصطفی سعیدی، واحد تبلیغات و انتشارات سپاه - ۱۳۶۹.

و از نظر بازسازی نیز از هم پاشیده شده‌است.» وی در این باره به افزایش پناهندگی نیروهای نظامی عراق در ماه‌های اخیر اشاره کرد و افزود: «با توجه به این وضعیت، کافی است که شما چهار شب آفند را حفظ کنید تا دشمن به زانو در آید.» برادر رضایی تأکید کرد: «تنها چیزی که در شرایط فعلی می‌تواند خطرناک باشد، یأس است.»

وی سپس ضمن تشریح پیام اخیر امام به حجاج و تأکیدهای اخیر ایشان مبنی بر امان ندادن به دشمن، گفت: «هر پتکی را که شما بر سر این دشمن وارد بکنید، اوضاع دشمن را به هم می‌ریزد و زمینه را برای عملیات‌های اصلی آماده‌تر می‌کند ... این عملیات‌هایی که شما انجام می‌دهید، به دنبال دستور شخص امام خمینی می‌باشد و ایشان مثل عملیات مهران بار دیگر پی‌گیری کرده و فرموده‌است "قضیه عملیات‌ها که من به شما گفتم، چه شد؟" وی افزود: «قبلاً امام در جزئیات دخالت نمی‌کردند حتی اگر یک سال هم طول می‌کشید به مسئولان می‌گفت این بچه‌ها را اذیت نکنید بگذارید کارشان را انجام دهند. اما الان خود امام می‌فرماید که قضیه عملیات را پی‌گیری کنید. بنابراین با جدیت زمینه‌های این عملیات را آماده کنید.» فرمانده کل سپاه در خاتمه بر اجرای طرح‌های فریب، رعایت حفاظت و تسریع در اجرای عملیات به منظور جلوگیری از فاش شدن آن تأکید کرد.^(۶)

آماده‌سازی منطقه عملیاتی حاج‌عمران

۵۱۲

امروز یک نفت کش ژاپنی به نام کیوکوهو (Kyokuhō) در نزدیکی دویی مورد اصابت موشک قرار گرفت.^(۷) رادیو بی.بی.سی در این باره گزارش داد که کشتی نام برده برای بارگیری نفت عازم بندر "جوییل" در عربستان بود اما پس از این که موشک شلیک شده به سوی آن، عمل نکرد، به سمت سواحل دویی تغییر مسیر داد.^(۸)

خبرگزاری آسوشیتدپرس ضمن انتساب این حمله به ایران، به نقل از مقامات کشتی رانی گزارش داد: «در جریان این حمله - که طی آن یک تن از خدمه نفت کش کشته شد - جنگنده‌های ایرانی از یک پایگاه واقع در جزیره ابوموسی در نزدیکی سیری به پرواز در آمده بودند که این نشان دهنده افزایش قدرت دفاعی ایران در اطراف پایانه نفت مزبور بعد از حمله عراق می‌باشد ... به دنبال دو برابر شدن نرخ بیمه لویدز بر اثر خطرهای جنگ برای کشتی‌های عازم جزیره سیری، هم‌اکنون مقامات این شرکت بیمه گر می‌گویند انتظار می‌رود که نرخ بیمه کشتی رانی نیز افزایش یابد. یک مقام که نامش را فاش نساخت اظهار داشت این افزایش بهای نرخ بیمه نشان دهنده افزون شدن نگرانی درباره گسترش جنگ ایران و عراق به مناطقی است که قبلاً از جنگ تأثیر نپذیرفته بودند.»^(۹)

۵۱۳

خبرگزاری فرانسه از منامه گزارش داد که "حمید شعبان" فرمانده نیروی هوایی عراق تأکید کرد که انتقال تأسیسات نفتی خارک به جزیره سیری به نفع ایران نیست و آنها از حملات عراق در امان نخواهند بود. وی در گفت‌وگو با روزنامه القادسیه ارگان نیروهای مسلح عراق خاطر نشان ساخت که کشور متبوعش مصمم است رژیم ایران را از منابع اقتصادی‌اش که به او اجازه می‌دهد تا تجاوزات خود علیه عراق را ادامه دهد، محروم سازد. وی اضافه کرد که هواپیماهای عراقی ضربات مرگ‌آوری به تأسیسات نفتی ایران وارد آورده‌اند و حملات خود را با تمام امکاناتی که در اختیار دارند علیه این کشور دنبال خواهند کرد. فرمانده نیروی هوایی عراق آن‌گاه خاطر نشان ساخت: تأسیسات خارک طی یک سال گذشته ۱۲۶ بار هدف شکاری بمب افکن‌های عراق قرار گرفته‌اند. هدف از این بمباران‌های پیاپی، جلوگیری از تعمیر این گونه تأسیسات حیاتی ایران می‌باشد.^(۱۰)

۵۱۴

در ادامه بسیج گسترده نیروی انسانی در عراق به منظور مقابله با حمله بزرگ ایران، سخن‌گوی دولت عراق گفت: «۲۵۰ هزار نفر از دانشجویان دانشگاه‌های عراق پس از امتحاناتشان مستقیماً به اردوگاه‌های آموزشی ارتش می‌روند و کلیه دانشگاه‌ها تا فوریه ۱۹۸۷ (اواسط بهمن) بسته خواهد شد.»^(۱۱)

۵۱۵

معاونت اطلاعات نیروی زمینی سپاه در تشریح بازسازی و وضعیت لجستیکی ارتش عراق، به نقل از اسیران عراقی، نوشت: «ارتش عراق از لحاظ لجستیکی و تجهیزات منهدم شده یگان‌ها سریعاً تأمین می‌شود و تیپ‌هایی که تا ۸۰ درصد تلفات و ضایعات داشته باشند در مدت ۳۰ تا ۴۵ روز، گردان زرهی نیز با ۸۰ درصد آسیب، بین ۲ تا ۳ ماه بازسازی می‌شوند. تیپ‌هایی که بین ۲۰ تا ۳۰ درصد آسیب دیده باشند، ظرف چند روز و بدون تغییر مکان بازسازی می‌شوند.» این منبع افزود: «سقف سازمان گردان‌های زرهی فعلاً ۳۵ دستگاه تانک است که این تعداد تانک همواره در اختیار گردان می‌باشد. تعداد افسران هر گردان تانک و مکانیزه فعلاً ۲۰ تا ۲۵ تن است و تعداد افسران گردان‌های پیاده بین ۱۸ تا ۲۵ تن متغیر است و اگر گردان پیاده‌ای کمتر از ۱۸ افسر داشته باشد، از خط خارج می‌شود. اگر یک گردان تانک، کمتر از ۱۰ دستگاه تانک داشته باشد، جهت بازسازی به مراکز آموزشی اعزام می‌گردد اما اگر بیش از ۱۰ دستگاه داشت، در منطقه عملیات بازسازی می‌شود.»^(۱۲)

۵۱۶

درباره اقدام عراق به خرید سلاح‌های جدید، روزنامه الاتحاد چاپ امارات متحده عربی در شماره امروز خود نوشت: «ارتش عراق در آینده نزدیک، اسلحه و تجهیزات جدید نظامی از فرانسه و برزیل دریافت خواهد کرد.» الاتحاد به نقل از منابع نیمه‌رسمی فرانسه افزود: «فرانسه ۲۰ فروند هلی‌کوپتر انتقال نیرو از نوع "سوپرپوما" (As-332 Superpuma) به ارزش کل ۲۶ میلیون دلار تحویل نیروهای هوایی عراق خواهد داد.» الاتحاد نوع سلاح‌های برزیلی را که قرار است تحویل عراق داده شود، مشخص نساخته‌است. نیروی هوایی عراق در حال حاضر تعدادی میراژ اف - ۱ و هلی‌کوپترهای موشک‌انداز "گازل" (Gazelle) و سوپر فرلن (SA - Super Ferlon) ساخت فرانسه در اختیار دارد.^(۱۳)

۵۱۷

دولت عراق از طریق درج آگهی در روزنامه‌های منطقه، نیروهای تخصصی کارگری را با وعده حقوق و مزایای فوق‌العاده، به کمک فراخوانده‌است. به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، روزنامه پاکستانی "جنگ" در شماره اخیر خود اقدام به درج یک آگهی، از یک سازمان دولتی عراق مبنی بر استخدام اتباع خارجی نموده‌است. به موجب این آگهی، دولت عراق افراد خارجی با تخصص رانندگی پایه یک، مکانیک موتورهای دیزل، برق‌کار، اپراتور ماشین‌آلات ساختمانی، جوش‌کار، آشپز و کارگر ساده را استخدام می‌کند. این روزنامه افزود: «رژیم بعث با توجه به تلفات سنگین نیروی انسانی خود در طول جنگ شش ساله‌اش علیه ایران و ضرورت به‌کارگیری کلیه اتباع عراقی موجود در کشور (اعم از کارگران و کشاورزان) در جبهه‌های جنگ، برای ادامه کار مراکز صنعتی خود به کارگران خارجی شدیداً

نیازمند است و هم اکنون کارگران بسیاری از کشورهای منطقه در عراق مشغول فعالیت هستند. کارگران مصری شاغل در عراق اخیراً بر اثر جلوگیری دولت عراق از خروج ارز حاصل از دست‌مزدشان، به دولت متبوع خود شکایت کرده‌اند.» در همین زمینه، چندی قبل نیز آگهی مشابهی در مطبوعات هند به چاپ رسید و سفارت بغداد در "دهلی نو" از نیروهای تخصصی و فنی برای کار در عراق دعوت به همکاری کرد.^(۱۴)

۵۱۸

سخن‌گوی وزارت امور خارجه عراق در سازمان ملل، امروز متن بیانیه رسمی وزارت امور خارجه کشور متبوع خود را در پاسخ به درخواست چهاردهم اوت (۲۳ مرداد) دبیرکل سازمان ملل از ایران و عراق در خصوص قطع حمله به مناطق غیرنظامی، برای دبیرکل فرستاد. در این بیانیه آمده است: «عراق از هرگونه تلاش دبیرکل براساس پنج اصل ذکر شده در نامه اخیر صدام حسین (در ۱۱ مرداد)، استقبال می‌کند، اما خود را ملزم می‌داند که از کلیه ابزارهای قانونی جهت ضربه‌زدن به ماشین جنگی ایران استفاده کند.» در این بیانیه از ایران به عنوان تهدیدی علیه تمامیت ارضی عراق نام برده شده است.^(۱۵)

عراق همچنین دو نامه اعتراض‌آمیز درباره حمله هواپیمای ایرانی به شمال این کشور و گلوله‌باران شهر بصره با توپخانه دوربرد ایران، در میان اعضای شورای امنیت سازمان ملل توزیع کرده است. به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، عراق طی چند روز اخیر اقدام به توزیع اعلامیه‌های مشابهی در میان اعضای شورای امنیت کرده است که مضامین تمامی آنها بیانگر اقدام ایران به نقض قوانین بین‌المللی در جنگ، می‌باشد.^(۱۶)

۵۱۹

آقای هاشمی‌رفسنجانی (جانشین فرمانده کل قوا) در خطبه‌های امروز نماز جمعه مطالب مهمی درباره جنگ بیان کرد. وی ضمن تأکید بر این که حمله آینده نیروهای رزمنده، حمله نهایی نبوده بلکه حمله سرنوشت‌ساز است، به تلاش‌های آمریکا و شوروی و کشورهای مختلف برای جلوگیری از پیروزی نظامی جمهوری اسلامی اشاره کرد و گفت: «عظمت اسلام و پایداری این انقلاب منوط به پیروزی در جنگ است.» وی علاوه بر این، در خصوص ناحیه سیروان عراق، حمله به جزیره سیری و تبلیغات برخی گروه‌های مخالف در داخل کشور و نیز مواضع فرماندهی عالی جنگ را بیان کرد که بخش‌های عمده آن چنین است: «مواضع ما همان مواضع قبلی است اما اکنون که جمهوری اسلامی ایران خود را برای کار بزرگی در جنگ آماده کرده است، استکبار دست به کار تبلیغاتی انحرافی زده است و از حمله سرنوشت‌ساز به‌عنوان حمله نهایی یاد می‌کند که تا در آینده چنانچه به اهداف خود که تکلیف جنگ را روشن خواهد ساخت، رسیدیم، از آن به عنوان پیروزی یاد نکنند و آن را شکست تلقی نمایند. ما هیچ‌وقت این را حمله نهایی نمی‌دانیم و اگر کسی نیز این سخن را می‌گوید از روی بی‌اطلاعی و خامی می‌باشد. با حمله سرنوشت‌ساز خود، جنگ را به جایی

خواهیم رساند که کلیه رگ‌های امید صدام و حامیانش را پاره سازیم و آنها را ناچار به تسلیم در برابر خواسته‌های بحق خود نماییم و تکلیف جنگ را برای آینده روشن سازیم.» □

وی افزود: «با بررسی اخبار گزارش‌ها و تحلیل‌های موجود به این نتیجه می‌رسیم: آنها که زمانی به خود حق می‌دادند سرنوشت دیگران را رقم بزنند اکنون شدیداً در رابطه با جنگ تحمیلی بر سر یک دوراهی حیرت‌آوری قرار گرفته‌اند و دل‌هایشان پر از خشم از پیروزی‌های بعدی ماست و حالا به رغم قبول شکست تمامی تلاش‌های گذشته‌شان در نابود کردن جمهوری اسلامی ایران، هنوز هم به صدام و مرتجعین امیدوارند و همچنان امیدوار به شکست ما هستند. استکبار با مشاهده پیروزی‌های اخیر رزمندگان ما، خیال گذشته خود را که جنگ راه‌حل نظامی ندارد، "نقش برآب شده" قلمداد می‌کند و در حال حاضر شدیداً در نگرش‌های خود متزلزل شده‌است، تا جایی که نماینده‌ای از کنگره آمریکا به عده‌ای از نمایندگان گزارشی ارائه می‌دهد که از خراب بودن اوضاع عراق حکایت دارد. آنها پس از پیروزی ما در فاو و مهران بدان نتیجه رسیدند که این نشان بی‌اطلاعی آنان است که این قدر دیر به این نتیجه رسیده‌اند. در همین زمینه یک مقام رسمی آمریکا اعلام می‌کند که ما با شوروی‌ها به توافقاتی رسیده‌ایم و علی‌رغم اختلاف‌نظرهای موجود به این نتیجه رسیده‌ایم که جنگ میان ایران و عراق باید پایان پذیرد. البته ما معتقدیم که آنها خواهان پایان جنگ به نفع عراق هستند. این دو، به دلیل اختلاف نظرهایی که با هم دارند به آسانی با هم متحد نمی‌شوند اما به هر حال نزدیکی آمریکا و شوروی در رابطه با جنگ، مطلب جدیدی نیست، از روز اول هم همین بود؛ آنها با هم جنگ را شروع کردند که ما را شکست بدهند و با هم به صدام کمک کردند که ما پیروز نشویم.»

امام‌جمعه تهران با اشاره به این که بمباران مراکز اقتصادی و نفتی کشور ما اقدامی است جهت فلج کردن بسیج عمومی و اعزام ۵۰۰ گردان که مستلزم هزینه تدارکاتی بالایی است، ادامه داد: «این به ما می‌فهماند که پشت سر این جنگ یک جریان و یک هیئت وجود دارد که برنامه‌های کلی را تنظیم می‌کنند که از طرح [صلح پیشنهادی] عراق می‌گذرد و به نظر می‌رسد که یک هماهنگی عمومی بین عراق و عربستان سعودی و کشورهای جنوب منطقه و کل ارتجاع منطقه و ابرقدرت‌ها و روزنامه‌ها و سازمان ملل و اسرائیل و آمریکا و روسیه وجود دارد که همه آن را قبول می‌کنند.»

وی در ادامه فاجعه سیروان را به عراق نسبت داد و گفت: «عراقی‌ها مسئله سیروان را با ۳۶ ساعت تأخیر منعکس کردند و زمانی این را مطرح کردند که ما آن روز در آن منطقه یک شلیک هم نداشته‌ایم. رژیم عراق در یکی از مراکز مخالفین کرد، کشتاری را انجام داد و بعد آمدند آن را به حساب ایران گذاشتند و جالب این که بغداد از وابستگان نظامی سفارت‌خانه‌های خارجی در بغداد برای بازدید از این کشتار خود دعوت به عمل نمی‌آورد و تنها خبرنگاران و وابستگان سیاسی سفارت‌خانه‌ها را دعوت به بازدید می‌کند. مع‌الاسف

خبرگزاری‌ها و همین دیپلمات‌های بازدیدکننده، سیاست سکوت خود را درقبال جنایت صدام ادامه می‌دهند و تا به این حد اعتبار یک خبر را به مسخره می‌گیرند.»

آقای هاشمی افزود: «همین خبرگزاری‌ها مسئله زدن نفت‌کش‌های ما را در سیری به شکل گسترده‌ای مطرح می‌نمایند، مسئله‌ای که اساساً فاقد اهمیت نظامی است. آنها نفت‌کش‌هایی را زده‌اند که ما از آنها به‌عنوان ترمینال‌هایی متحرک استفاده می‌کنیم. آنها زدن سیری را به اسم این که عراق هواپیمای سوخت‌گیری دارد، مطرح می‌نمایند، ولی ما در تحقیقاتی که انجام دادیم مشخص شد هواپیماهای عراقی که از فرودگاه شعیبیه بغداد حرکت کرده‌اند تا جزیره فارسی یعنی محازی جزیره خارک بیشتر دیده نشده‌اند و از آن به بعد با اینها مسئله داریم که ان‌شاءالله بعداً این مسائل را حل خواهیم کرد و روشن خواهیم ساخت [که چه کسی به سیری حمله کرده‌است].»

آقای هاشمی همچنین در ادامه تشریح فعالیت‌های گسترده تبلیغی استکبار جهانی علیه جمهوری اسلامی ایران، به اقدامات برخی گروه‌های داخلی (عمدتاً منظور نهضت آزادی و تبلیغات ضدجنگ آن است - مرکز) اشاره کرد و گفت: «افراد ساده‌لوحی که در داخل کشور ما یا شیطانی که به خودشان رنگ انسانی داده‌اند، این لیبرال‌ها و این رفاه‌طلب‌ها و آنهایی که حاضر نیستند گرانی یک روز گوشت و چیزهای دیگر را تحمل کنند، روضه مشکلات جنگ را می‌خوانند و با قیافه دلسوزی برای مردم حرف می‌زنند، اینها یا خیلی شیطان و رند هستند که در لباس خیرخواهانه به این زبان حرف می‌زنند و یا خیلی نادان و احمق‌اند که نمی‌توانند این حرف را بفهمند که اگر این جنگ به این صورت تمام شود، ایران و ملت عراق و منطقه آینده درستی نخواهند داشت.» وی افزود: «آنها (دشمنان جهانی ما) هدفشان این است که یک غده چرکینی در منطقه باشد که دائماً خون همه این منطقه را آلوده بکند.»

حجت‌الاسلام هاشمی‌رفسنجانی در خاتمه افزود: «اکنون برای ما مسئله یک انقلاب و یک دین مطرح است و به عقیده ما عظمت اسلام و پایداری انقلاب منوط به پیروزی [ما] در جنگ است و تضمین عظمت اسلام این است که در این جنگ، حزب بعث عراق را - که جنایت‌کارترین عنصر تاریخ اخیر به حساب می‌آید - از میان برداریم و فکر می‌کنیم بدون این هدف، سدی در مقابل انقلاب وجود دارد، تاریخ انقلاب این را نمی‌بخشد که ملتی روی پای خودش با خون عزیزانش انقلاب بکند و یک دیکتاتور خود فروخته و یک نظام عامل کفر هم‌پالگی اسرائیل را از منطقه بیرون بکند و بعد نیروهای غربی به اسم کشورهای عربی و مسلمان بریزند بر سر این ملت و بخواهند انتقام انقلاب را از این مردم انقلابی بگیرند. ما باید این تاریخ را به گونه‌ای دیگر بنویسیم؛ ما باید به گونه‌ای عمل کنیم تا راه را برای این انقلاب باز بگذاریم و مردم دیگر بفهمند که همسایه‌های کشورهای انقلابی اگر دست درازی به یک انقلاب دارای آرمان بکنند، شکست می‌خورند.»^(۱۷)

در انعکاس سخنان آقای هاشمی، آسوشیتدپرس گفت: «این اظهارات، ظاهراً نشانه این

است که رهبران ایران که مردم را برای وارد آوردن ضربه نهایی علیه عراق، فراخوانی می‌کردند، اندکی کوتاه آمده‌اند، علی‌رغم آن که ظرف هفته‌های اخیر بسیج سراسری عظیمی انجام شده‌است.^(۱۸) رادیو بی.بی.سی نیز در انعکاس سخنان امام‌جمعه تهران گفت: «علی‌رغم این که ایران هر از چند گاهی یک‌بار به کشورهای عربی منطقه خلیج فارس هشدار می‌دهد که به عراق کمک نرسانند، انتظار نمی‌رود که مستقیماً با آنها درگیر شود مگر آن که در مخمصه بزرگی گرفتار آید ... تنها مسئله‌ای که می‌تواند دامنه جنگ را گسترش دهد، مسئله نفت است، اما ایران در حال حاضر حمله عراق به سیری را یک مسئله کوچک تلقی می‌کند که می‌توان آن را حل کرد، اما چنانچه صدور نفت ایران به شدت مختل شود، آن وقت باید کشورهای مذکور واقعاً مراقب امنیت خود باشند.»^(۱۹)

۵۲۰

عبدالرحمن قاسملو رهبر حزب دمکرات کردستان، در مصاحبه با رادیو بی.بی.سی ضمن تأکید بر همکاری نزدیک با دولت عراق، زمان حمله ایران را ماه سپتامبر (اواخر شهریور تا اواسط مهر) ذکر کرد.

در دیدار عبدالرحمن قاسملو از لندن، رادیو بی.بی.سی از او در مورد نحوه همکاری با عراق که اکنون با ایران در حال جنگ است پرسید، وی گفت: «ما همکاری‌هایی با دولت عراق داریم زیرا آنها با دشمن مشترک ما در حال جنگ می‌باشند، اما وضعیت مبارزه ما با [امام] خمینی با نحوه مبارزه آنها متفاوت است؛ ما در داخل ایران با دولت می‌جنگیم ولی عراقی‌ها در مرزها مشغول جنگ هستند؛ عراقی‌ها مجهز به سلاح‌های پیچیده‌ای در جنگ خود با ایران هستند، ولی جنگ ما جنگ ایجاد وحشت و ترس است؛ همچنین عراقی‌ها برای دست‌یابی به صلح می‌جنگند ولی ما برای رسیدن به اهداف سیاسی خود که همانا دمکراسی و خودمختاری است، می‌جنگیم.» وی در مورد حمله آینده ایران، گفت: «همان‌طور که می‌دانید سیاست ایران در این جنگ مبتنی بر این است که نمی‌تواند جنگ را مستمر ادامه دهد و هر روز از یک حمله سخن می‌راند ولی آنها هر سال به دو الی سه تهاجم بزرگ دست می‌زنند و امسال نیز به نظر من آنها قصد دارند در ماه سپتامبر (شهریور - مهر) اقدام به حمله نمایند، ولی مطمئن نیستم که آنها بتوانند در این حمله موفقیتی را به دست آورند، زیرا طرفین به یک توازن نیرو دست یافته‌اند.»^(۲۰)

برای آشنایی با نمونه‌ای از این همکاری‌ها (همکاری حزب دمکرات کردستان با رژیم عراق) افزوده می‌شود که در کنار تشدید حملات عراق علیه منابع و تأسیسات نفتی ایران، امروز لوله نفت تبریز به ارومیه را همین متحدان داخلی عراق منفجر کردند. محل انفجار در نزدیکی روستایی در حوالی مهاباد می‌باشد.^(۲۱)

۵۲۱

گروهی از اسیران عراقی مستقر در اردوگاه "طریق القدس" سمنان از امام و مسئولان جمهوری اسلامی ایران خواستار اعزام به جبهه‌های نبرد شدند. به گزارش خبرنگار روزنامه جمهوری اسلامی، این افراد که در نماز جمعه سمنان شرکت کرده بودند، نماینده‌شان با قرائت نامه‌ای اعلام کرد که عراق زمانی پایگاه اسلام بود ولی هم اکنون تبدیل به پایگاه کفر شده‌است. این گروه از اسیران در بخش دیگری از این نامه آورده‌اند: «ما اسرای عراقی از امام امت خواستاریم و اجازه می‌خواهیم که ما را به جبهه‌های نبرد حق علیه باطل اعزام دارند تا در صفوف رزمندگان حق علیه باطل بکنجیم و ان شاء الله حکومت اسلامی را در عراق پیاده نماییم.»^(۲۲)

اردوگاه طریق القدس یکی از مکان‌های نگه داری اسیران عراقی

۵۲۲

ده فروند از جنگنده بمبافکن‌های اف-۱۴ نیروی هوایی دولت ترکیه پیش‌ازظهر امروز پایگاه‌های مخالفان کرد خود را در خاک عراق با هماهنگی دولت عراق بمباران کرد. رادیو دولتی ترکیه در اخبار سراسری خود ضمن انتشار این خبر اعلام کرد که این حمله به تلافی تهاجم مسلحانه چهار روز پیش گروهی از مخالفان دولت ترکیه (وابسته به حزب کارگران کرد) به یک گروه نظامی دولتی در منطقه کنکاوی صورت گرفته‌است. این رادیو افزود که کردهای مخالف دولت ترکیه در تهاجم خود یک سرهنگ و ۱۱ افسر و سرباز دولتی را کشتند، سپس به خاک عراق گریختند.^(۲۳)

در همین حال، "اوزال" نخست‌وزیر ترکیه در یک گفت‌وگوی مطبوعاتی اعلام کرد که هواپیماهای جنگی ترکیه در یک مأموریت بمباران از مرز عراق عبور کردند و سه مخفیگاه شورشیان کرد را که حدود ۱۰۰ چریک را در خود جای می‌داد، کاملاً منهدم کردند. اوزال که در یک کنفرانس مطبوعاتی شرکت داشت، گفت: «عکس‌های هوایی نشان می‌دهد که جت‌های ترکیه هر سه هدف مورد نظر را با موفقیت مورد اصابت قرار داده‌اند.» وی افزود: «هیچ گونه اطلاعات دقیقی در باره کشته‌شدگان ندارد.»

نخست‌وزیر ترکیه همچنین گفت: «اقدام نیروی هوایی ترکیه با هماهنگی رژیم عراق انجام گرفته‌است.» وی ادامه داد که طبق قوانین بین‌المللی، هر کشوری بنا بر احساس ضرورت، در تعقیب مخالفان دولتی خود می‌تواند با توافق دول همسایه در داخل کشورهای همجوار به چنین کاری دست بزند و ترکیه خود را برای انجام دادن اقدام مشابه محق می‌داند.^(۲۴)

خبرگزاری جمهوری اسلامی ضمن انعکاس این خبر، افزود: «در جلسه‌ای که روز پنجشنبه با شرکت رئیس‌جمهوری، نخست‌وزیر و ستاد فرماندهی کل ارتش ترکیه تشکیل شد، موضوع تعقیب مخالفان دولتی در خاک کشورهای همجوار به تصویب رسید و اوزال در پایان جلسه اعلام کرد که بر اساس طرح درازمدتی که در دست تهیه می‌باشد، گروه‌های نظامی ویژه‌ای برای تعقیب مخالفان تشکیل خواهد شد.^(۲۵)

در همین مورد نشریه کیهان وابسته به سلطنت‌طلبان که در لندن به چاپ می‌رسد، نوشت: «شورشیان کرد که مورد حمله قرار گرفته‌اند، در ماه‌های اخیر با نیروهای "ادریس بارزانی" که مورد حمایت جمهوری اسلامی است همکاری داشته‌اند.»^(۲۶)

منابع و مأخذ روزشمار ۱۳۶۵/۵/۲۴

- ۱- سند شماره ۱۲۲۴، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی نیروی زمینی سپاه، راوی: اسدالله احمدی، ۱۳۶۵/۵/۲۲ تا ۱۳۶۵/۶/۲۲، ص ۲۳.
- ۲- سند شماره ۱۷۲۱۰/پ ن، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: قرارگاه حمزه، جلسه ۱۳، ۱۳۶۵/۵/۲۴ (نوارشماره ۱۹۹۷۲)، ص ۱۳.
- ۳- مأخذ شماره ۱ صص ۲۵ و ۲۵|۱ و ۲۶
- ۴- مأخذ شماره ۲، صص ۱ تا ۸۵ و- سند شماره: ۱۲۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات، دفترچه ثبت جنگ راوی قرارگاه حمزه، راوی: سعید سمرمدی، ۱۳۶۵/۵/۲۲ تا ۱۳۶۵/۶/۲۲، ص ۲۵ تا ۲۸.
- ۵- مأخذ شماره ۱، ص ۲۹.
- ۶- مأخذ شماره ۲، ص ۹۲.
- 7- Sreed Har Kapil Kaul, Tanker War(1980-88), New Delhi, ABC, Publishing House, 1980, P.110.
- ۸- واحد مرکزی خبر صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن "رادیوهای بیگانه"، ۱۳۶۵/۵/۲۶، ص ۱۲، به نقل از رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۵/۵/۲۵.
- ۹- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۵۰، ۱۳۶۵/۵/۲۶، ص ۱۹، منامه، آسوشیتدپرس ۱۳۶۵/۵/۲۵؛ و: مأخذ شماره ۷.
- ۱۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۹، ۱۳۶۵/۵/۲۵، ص ۱۳، منامه، خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۵/۵/۲۴.
- 11- Balance, Edgardo, the Gulf War, London, Brassey's Defense Publishers, 1988, P.185.
- ۱۲- سند شماره ۱۵۲۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات: "گزارش نوبهای و اطلاعاتی شماره ۲۵" (اطلاعات
- نیروی زمینی سپاه)، (۱۳۶۵/۵/۱۷ تا ۱۳۶۵/۵/۲۵)، صص ۱۵ تا ۱۹.
- ۱۳- مأخذ شماره ۱۰، ص ۳۰، بغداد، خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۵/۵/۲۴ به نقل از روزنامه الاتحاد.
- ۱۴- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۵/۲۸، ص ۲، به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی
- ۱۵- مأخذ شماره ۱۰، ص ۲، رادیو بغداد، ۱۳۶۵/۵/۲۴؛ و- مأخذ شماره ۹، ص ۱۱، بغداد خبرگزاری فرانسه؛ و- Year's Book U.N S/18283, 15 August 1986, P.225.
- ۱۶- مأخذ شماره ۹، ص ۸.
- ۱۷- روزنامه رسالت، ۱۳۶۵/۵/۲۶، ص ۱۰، و- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۲۶، صص ۱۰ و ۱۱.
- ۱۸- مأخذ شماره ۱۰، ص ۱۷، نیکوزیا، خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۳۶۵/۵/۲۴.
- ۱۹- مأخذ شماره ۸، ص ۹، به نقل از رادیو بی.بی.سی.
- ۲۰- مأخذ شماره ۱۸، ص ۲۸، رادیو لندن، ۱۳۶۵/۵/۲۴.
- ۲۱- سند شماره ۲۲۶۱۱۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: منابع سیاسی داخلی سپاه، ۱۳۶۵/۶/۴، ص ۱۷.
- ۲۲- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۲۶، ص ۴، سمنان، خبرنگار روزنامه جمهوری اسلامی.
- ۲۳- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۵/۲۶، ص ۲۰، آنکارا، خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۲۴- مأخذ شماره ۱۷، ص ۱۲، خبرگزاری آسوشیتدپرس و مأخذ شماره ۲۳، ۱۳۶۵/۵/۲۶، ص ۲۰، آنکارا، خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۲۵- مأخذ شماره ۲۳، ص ۲۰، آنکارا، خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۲۶- کیهان چاپ لندن، ۱۳۶۵/۶/۶.